

[Krag.]

i Finansaaret 1921—22 springer Hjelpekasseudgifterne med eet op til mere end det tredobbelte af, hvad de havde været i det foregaaende Aar, helt op til 10 Mill. Kr. Og naar man undersøger, hvad Aarsagen dertil kan antages at være — det er jo et Problem, som vi tidligere har diskuteret her i dette høje Ting —, saa er det ogsaa lykkedes at faa Rede derpaa, at faa dog i nogen Maade en Forklaring paa dette besynderlige Fænomen, thi i Regnskabsaaret 1921—22 havde vi jo den betydelige Arbejdskamp, og i mange af Landets Kommuner gik Hjelpekasserne ind som en økonomisk Faktor i denne Kamp — det er tilstrækkeligt oplyst her i Tinget under en tidligere Behandling af Love med Tilknytning til Hjelpekasselovgivningen. Nu skulde man have ventet, at i de forholdsvis gode Aar, som derefter indtraadte, 1924 og 1925, vilde Hjelpekasseudgifterne have fremvist et Fald til ned i Nærheden af de Udgiftsbeløb, som vi var naaet til omkring 1920. Men dette viste sig jo ingenlunde at blive Tilfældet; man var nu naaet op i de Højder, og dér blev man, ganske vist ikke ved de 10 Mill. Kr., man kom ned til ca. 7 Mill. Kr., hvis jeg husker ret. Men allerede i 1926—27 sprang man paa ny op til 8,3 Mill. Kr., og det til Trods for, at vi jo i begge disse Aar, som jeg her har peget paa, havde den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse. Aarsagen til dette Fænomen, Stigningen gennem disse Aar og Opretholdelsen af den trods de forholdsvis gode Arbejdsaar, som derefter indtraadte, skal jeg senere komme ind paa.

Men det Forbrug, man var naaet til i 1926—27 paa de nævnte 8,3 Mill. Kr., var jo kun for forholdsvis lidet at regne mod det, som man derefter hoppede op til i 1927—28, 14 Mill. Kr., og i 1928—29 er man efter de Oplysninger, som er givet her i Tinget og i Bilagene til Lovforslaget, endogsaa naaet op paa ca. 18 Mill. Kr. Nu skal Forklaringen paa denne kolossale Vækst være den, at den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse er bortfaldet. Det har derfor sin Interesse at se paa, hvilke Beløb der af Kommunerne er anvendt til den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse gennem de Aar, der her er Tale om. Oplysninger herom finder man i Beretningerne fra Arbejdsdirektoratet, og det viser sig da,

at Kommunernes Udgift til den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse i Finansaaret 1922—23 var ca. 5 Mill. Kr., i 1923—24 1,6 Mill., i 1924—25, der var bedre end de nærmest foregaaende Aar i beskæftigelsesmæssig Henseende, var den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse, hvad Kommunebidraget angaar, naaet ned til 0,6 Mill. Kr., og ikke desto mindre fremviste dette Aar en Hjelpekasseudgift paa over det dobbelte af, hvad Hjelpekasseudgiften var i 1920—21. I 1925—26 koster den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse Kommunerne 3,5 Mill. Kr., og Hjelpekasseudgiften ligger 5 Mill. Kr. over Udgiften i 1920—21 til Trods for Kronens gennem disse Aars stærkt øgede Købeevne og til Trods for det betydelige Pristalsfald, der var indtraadt.

Hvis man sammenholder disse Tal, og hvis man ogsaa sammenligner Arbejdsløshedstallene gennem disse Aar, hvad jeg ikke skal trætte det høje Ting med ved denne Lejlighed, vil man se, at selv om den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelses Bortfald naturligvis har paavirket disse Udgifter, skyldes denne voldsomme Stigning ingenlunde alene denne Aarsag. Nej, andre Aarsager har været i høj Grad medvirkende, og hele dette Spørgsmaal er der al Anledning til at faa foretaget en nøje Undersøgelse af. Den højtærede Socialminister har jo for en halv Snes Aar siden udgivet et stort Værk, „Forsikring og Forsøgelse“, hvori han ogsaa udførligt skildrer hele Hjelpekasseapparatet og Hjelpekasselovgivningen og ogsaa kommer ind paa Spørgsmaal, der har Tilknytning til det, jeg her har fremført, og han forudser den Virkning af denne Lovgivning, som jo faktisk er indtraadt. Den højtærede Socialminister har i saa Henseende vist sig i Besiddelse af et Seerblik, hvad der naturligvis i og for sig ikke er saa stærk Grund til at berømme ham for, da det jo er aabenbart og utvivlsomt, at en saa løs Lovgivning, som paa saa lidet kontrolleret Maade muliggør, at der ydes Støtte overalt, baade dér, hvor Trangen er absolut, og dér, hvor den er forholdsvis ringe, maatte føre ud i en Udvikling som den, vi har gennemlevet. Men, som sagt, den højtærede Socialminister har forudset det, hvad jeg jo kun kan udtrykke min Tilfredshed med, selv om det Faktum, jeg